

Storegårdens islandshästar

På Storegården mellan Ulricehamn och Falköping driver Maria Vemdal sin uppfödning av islandshästar sedan ca 10 år tillbaka. Här finns totalt 17 stycken islandshästar och Maria fodrar dem med grovfoder från den egna produktionen. Hon är noga med proteinvärdet, det ska vara högt. Dessa hästar får inget kraftfoder, har grovfodret bra näringsvärden täcker det behovet.

Maria är civilingenjör med inriktning industriell arbetsmiljö. Därför har hon också byggt ett stall optimerat för att kräva så lite arbete som möjligt. Hästarna går på lösdrift dygnet runt året runt och mockar gör hon en gång per år med sin Avant 365, en liten midjestyrd traktor. Alla stallsysslor har fått smarta praktiska lösningar utifrån Marias perspektiv som arbetsmiljöingenjör.

Det luftiga stallet.

Fotograf Maria Vemdal

Utöver arbete och den egna verksamheten hinner Maria med att läsa till Ridsportsentreprenör Island, där det ingår att certificera sig till B-instruktör. Förhoppningsvis kan det även finnas möjlighet att bli C-tränare inom ramen för utbildningen.

Målet med den egna verksamheten är att ta fram rastypiska hästar som är schyssta att hantera, berättar Maria. Därför rider hon också in alla hästar innan de säljs, för att lära känna dem och lättare kunna matcha hästarna mot rätt ryttare.

På den egna gården producerar Maria tillsammans med maken eget grovfoder av hög kvalitet. De arrenderar även mark och har nu foder över för

avsalu. Delar av arrendet är ett våtmarksområde i Ätråns norra dalgång där man under tidigt 1800-tal lyckades skapa fin åkermark genom att sänka vattennivåerna i de närmsta två sjöarna i samband med att de reglerades. Sedan 70-talet har det ansetts för jobbigt att hålla dikena öppna och marken bar inte dåtidens traktorer så den låg i träda sedan 1973. Men efter ett par års arbete med motorsåg, grävmaskin, traktor med stora däck och lågt marktryck producerar de nu vallfoder med mycket bra proteininnehåll.

När de investerade i maskiner för grovfoderproduktion hade de i åtanke att 1) balarna ska plastas inom några få timmar efter pressning, 2) efter inplastning ska de hanteras så lite som möjligt, 3) de ska helst inte flyttas under lagringstiden.

För alla hästar är det viktigt med mycket grovfoder, det gäller även islandshästar och Maria har sina fölston och unghästar på fri tillgång. Som civilingenjör gillar man att räkna och läsa sig till saker, det har jag även använt när det gäller utfodringen berättar Maria. Vad hon upptäckte var att hästarna behöver ett grovfoder med högt innehåll av smältbart råprotein (rp) för att täcka proteinbehovet. Gärna över 70 g smältbart rp per kg ts. Därför satsar de på att producera grovfoder med högre proteinvärden. Och naturligtvis analyserar de alla sina grovfoderpartier.

Hästarna njuter i vintersolen.

Fotograf Maria Vemdal

Islandshästar är kända för att vara lättfödda men även lättfödda hästar får proteinbrist om inte det dagliga proteinbehovet tillgodoses. Protein är kroppens viktiga byggstenar och behovet kan inte

underskridas under längre perioder utan negativa konsekvenser.

Marias fölston och unghästar har fri tillgång på grovfoder med högre näringsvärden och Maria har upptäckt att det fungerar alldeles utmärkt. De går ute dygnet runt och behöver aldrig täcken. Men vid fem års ålder när de inte växer längre och har börjat tränas blir de på tok för feta på fri tillgång berättar Maria. Då får de en restriktiv giva av samma grovfoder med högre näringsvärden morgon och kväll som täcker det dagliga proteinbehovet. Dygnet runt har de då också tillgång till fin foderhalm i en foderhäck med tak så de har alltid något att tugga på.

Om man måste begränsa grovfodergivan är det lämpligt med 1,5 - 2,0 kg ts per 100 kg kroppsvikt och dag.

De får inget kraftfoder men grovfodret kompletteras med passande mineralfoder och salt. Grovfoder kan sällan täcka hela mineralbehovet och därför är det viktigt att analysera grovfodret även på mineraler och välja ett mineralfoder som matchar just det grovfodret. På så sätt får man en balanserad och optimerad foderstat som tillgodoser hästens dagliga näringsbehov.

Små lurviga framtidshopp.

Fotograf Tom Söberg

Till sina ston har Maria ofta använt hingsten Flipi från Österåker som finns på bara ett stenkasts avstånd från hennes egen verksamhet. Flipi anses vara en av världens bästa förärvare inom islandshäst och eftersom Maria satsar på att få fram riktigt bra stomaterial till sin framtida avel har det visat sig vara

ett bra val. Nu har hon flera ungston efter denna hingst som är riktigt lovande.

Just nu har Maria tre stycken 6-åringar som är till salu. Hon har lagt mycket tid på dem för att lära känna dem ordentligt och skola dem till trevliga ridhästar. Maria rider dressyr på sina hästar och tar även hjälp av externa tränare med skolningen av hästarna.

När det gäller islandshästar är mentaliteten viktig, de ska vara lugna och trygga men ändå roliga att rida berättar Maria. När hon säljer sina hästar vill hon att varje häst ska komma till rätt ryttare, de ska passa ihop.

Maria lägger ner mycket arbete på sina hästar.

Fotograf Tom Söberg.

Maria är en av de involverade i Grovfoderbörsen, www.grovfoderborsen.se/om-oss/, och tveka inte att höra av er om ni vill ha kontakt med Maria angående köp av häst eller grovfoder. Vi summerar med att konstatera att lättfödda hästar också behöver grovfoder av bra kvalitet med bra näringsvärden!

Text: Sara Muhonen, AgrD

www.grovfodertillhast.se